

**Notulen van de vergadering van de Juridische Commissie, ingesteld door
het Algemeen Bestuur van de Stichting Joods Maatschappelijk Werk
in haar vergadering op 1 september 2002**

Aanwezig:

Mevrouw mr. drs. S.R. Stein, de heer mr. F. Ensel, oud-voorzitter van de Stichting Joods Maatschappelijk Werk (hierna: "J.M.W.") en de heer mr. H. Loonstein, allen lid van het Algemeen Bestuur van J.M.W.

Overige aanwezigen: mr. H. Mannheim, notaris en drs. A.J. Agsteribbe, directiesecretaris.

De aanwezigen besluiten dat de heer F. Ensel zal optreden als voorzitter van deze vergadering.

De voorzitter opent de vergadering.

Archief Philip Staal

De voorzitter constateert dat er één punt op de agenda voor de vergadering staat, t.w. volgens de statuten van Vereniging Het Nederlandsch-Israëlietisch Jongens-Weeshuis "Megadle-Jethomim", Vereniging Het Nederlandsch-Israëlietisch Meisjes-Weeshuis, Vereniging Joodse Zee- en Boskolonies "Wijk aan Zee" en Vereniging "Megadle Jethomim" (tezamen met een aantal stichtingen ook wel de z.g. "achterliggende fondsen" genoemd en hierna ook aangeduid als "de Verenigingen") kunnen leden van de Verenigingen slechts zijn leden van het bestuurscollege alsmede die leden van het dagelijks bestuur die geen lid zijn van het bestuurscollege van JMW.

De statutaire bepalingen inzake het lidmaatschap van de Verenigingen vormen een obstakel voor de herstructurering/statutenwijziging van JMW, waartoe is besloten en wel, omdat met het bestuurscollege het (huidige) Algemeen Bestuur van JMW wordt bedoeld en dit orgaan, evenals het (huidige) Dagelijks Bestuur van laatstgemelde stichting komt te vervallen na voormelde statutenwijziging. Alsdan zouden de Verenigingen geen leden meer hebben (immers conform hun huidige statuten kunnen er geen anderen als leden tot de Verenigingen toetreden) en ingevolge artikel 2:19 lid 1d BW heeft het geheel ontbreken van leden de ontbinding van de Verenigingen tot gevolg, hetgeen (uiteraard) ongewenst is, omdat de bedoeling destijds is geweest dat de instellingen die hun vermogen overdroegen aan de Stichting Samenwerkingsverband wel zouden blijven voortbestaan om reden van fundraising. Daarnaast staat in de statuten van de betreffende stichtingen vermeld dat uitsluitend JMW bestuurder van deze stichtingen kan zijn.

Notaris Mannheim heeft voorgesteld om deze problematiek als volgt op te lossen.

Allereerst worden de statuten van de Verenigingen aldus gewijzigd dat, behalve de bestuursleden van het bestuurscollege van JMW (etc.), ook de leden van het bestuur van de Stichting Samenwerkingsverband lid kunnen zijn van de Verenigingen. Vervolgens treden de leden van het bestuur van de Stichting Samenwerkingsverband via de daartoe geëigende procedure (verzoek aan het bestuur om lid te mogen worden, gevolgd door toelatingsbesluit door het bestuur) toe als leden van de Verenigingen.

Daarna wordt de statutenwijziging van JMW pas gepasseerd en mitsdien geëffectueerd. Aldus wordt een situatie voorkomen waarin de Verenigingen geen leden zouden hebben.

Teneinde tot een statutenwijziging als voormeld van de Verenigingen te komen, moet er op grond van de statuten van de Verenigingen rechtsgeldig door de algemene ledenvergaderingen

van de Verenigingen tot die statutenwijziging worden besloten. Voor een rechtsgeldige besluitvorming van die algemene ledenvergaderingen is ondermeer vereist dat er een rechtsgeldige oproeping van de leden voor die vergaderingen plaats vindt. Gebleken is echter dat er geen ledenregisters van de Verenigingen voor handen zijn en dan is derhalve de vraag wie er voor die vergaderingen moeten worden opgeroepen.

Men is het er wel over eens dat voor "Bestuurscollege" in de statuten van de Verenigingen mag worden gelezen "het Algemeen Bestuur van J.M.W."

Notaris Mannheim heeft voorgesteld om – zekerheidshalve – dan maar alle leden van het Algemeen Bestuur en van het Dagelijks Bestuur van JMW op te roepen en degenen die aan deze oproeping gehoor geven een verklaring te laten ondertekenen dat zij lid zijn van de Verenigingen welke verklaring bekrachtigd wordt door het mede-ondertekenen daarvan door de leden van het Dagelijks Bestuur van JMW. Notaris Mannheim is van mening dat gesteld kan worden dat hiermee aan de eis van een zorgvuldige oproeping en het zorgvuldig houden van een algemene ledenvergadering voldaan is. Immers volgens het Dagelijks Bestuur van JMW zijn er altijd leden van de Verenigingen geweest, alleen kan thans niet worden nagegaan wie dat precies zijn.

De heer Loonstein geeft te kennen dat dit voor de totstandkoming van rechtsgeldige besluitvorming in de algemene ledenvergadering misschien een oplossing zou kunnen zijn, maar dat er toch alsnog een probleem zou kunnen ontstaan, met name voor JMW. Hoe zou JMW, in het geval er ooit erfgenamen een claim zouden instellen jegens de achterliggende fondsen, moeten bewijzen, dat er inderdaad altijd leden van de Verenigingen zijn geweest, als niet kan worden aangetoond wie dat precies waren? Immers voor het rechtsgeldig lid worden van een vereniging is een wilsuiking van het betreffende lid vereist en kan hier wel worden verdedigd dat die wilsuiking er ook is geweest.

Daarom stelt de heer Loonstein voor om een verzoekschrift te richten aan de Rechtbank met het verzoek om vast te stellen of de verenigingen inderdaad leden hebben. Mocht de Rechtbank tot de conclusie komen dat zulks niet het geval is, dan is er nu al sprake van een situatie als voormeld, namelijk dat de Verenigingen geen leden hebben als gevolg waarvan op grond van de wet de Verenigingen zijn ontbonden en moeten worden geliquideerd. Als vangnet kan dan aan de Rechtbank worden voorgesteld om een nieuwe stichting op te richten waaraan de liquidatiesaldi van de verenigingen worden overgedragen. Het bestuur van die nieuwe stichting zou een personele unie met het bestuur van de Stichting Samenwerkingsverband JMW kunnen vormen. Zo wordt er volgens de heer Loonstein "op safe gespeeld" voor een situatie waarin er alsnog claims worden ingesteld door eventuele erfgenamen.

De voorzitter merkt op dat de kans dat er nu nog dergelijke claims zullen volgen wel miniem is te noemen. Ook vindt hij dat JMW zich garant kan stellen voor de betaling van zulke claims in het geval voor de oplossing van notaris Mannheim wordt gekozen.

Opgemerkt wordt dat een verzoekschrift aan de Rechtbank wel eens een aanzienlijke vertraging met zich mee kan brengen. Volgens de heer Loonstein duurt de verzoekschrift-procedure slechts enkele maanden, maar een garantie hiervoor kan hij niet geven.

De voorzitter is zelf voor de oplossing van notaris Mannheim (met toevoeging van garantstelling door JMW als voormeld), mevrouw Stein geeft te kennen een tussenpositie in te nemen.

De voorzitter constateert dat het Dagelijks Bestuur van JMW in eerste instantie een afweging dient te maken van de risico's en een beslissing hierin moet nemen, welke vervolgens wordt terug gekoppeld naar een te houden vergadering van het Algemeen Bestuur van JMW.

Derhalve dient het Dagelijks Bestuur van JMW te beslissen of wordt gekozen voor de oplossing van notaris Mannheim (welke allicht voldoet voor een zorgvuldige besluitvorming ten aanzien van statutenwijziging van de Verenigingen) danwel voor de verzoekschriftprocedure als voorgesteld door de heer Loonstein (welke waterdicht is, ook in het geval van eventuele claims als voormeld).

Besloten wordt dat de heer Loonstein nog een schriftelijk advies in deze zal uitbrengen. De heer Loonstein zegt toe dit advies binnen een week te zullen uitbrengen.

Voor de problematiek dat uitsluitend JMW bestuurder kan zijn van de betreffende stichtingen wordt verwezen naar de slotalinea van de brief van notaris Mannheim d.d. 30 september 2002 (ter voorbereiding van deze vergadering).

Separaat probleem is nog dat er geen statuten zijn gevonden van het Goedhard Magnusfonds (zie voormelde brief d.d. 30 september 2002 van notaris Mannheim). Het enige document waarin het Goedhard Magnus Fonds wordt genoemd, is het testament van de heer Salomon West d.d. 2 juni 1937 (waarvan een kopie was gevoegd bij voormelde brief van notaris Mannheim) en waarin op pagina 3 wordt vermeld dat "dit vermogen door genoemde instelling moet worden beheerd als een afzonderlijk fonds, genaamd Goedhard Magnusfonds, waarvan het kapitaal afgezonderd moet blijven van het overig vermogen der instellingen etc.". De vraag is of deze afzondering destijds ook juridisch gestalte heeft gekregen of dat dit zich heeft beperkt tot een boekhoudkundige afzondering. De heer Agsteribbe zegt toe hiernaar nog nader onderzoek in de archieven van JMW te zullen verrichten.

De voorzitter gaat over tot de rondvraag. Tijdens deze rondvraag worden geen nadere vragen meer gesteld.

Vervolgens sluit de voorzitter de vergadering.